ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420344715
Lietas arhīva Nr. AA43-0448-17/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017. gada 6. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente V. Zommere,
tiesneses I. Amona un K. Kalvāne

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka 2015. gada 27. oktobra lēmuma Nr. 1245 atcelšanu daļā par Latvijas nepilsoņa statusa atņemšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicēja atsakās no Latvijas nepilsoņa statusa, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 8. aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja /pers. A/2015. gada 21. augustā vērsās Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) Daugavpils nodaļā ar iesniegumu par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa, jo pieteicēja ir ieguvusi Krievijas Federācijas (turpmāk – Krievija) pilsonību, ko apliecina 2014. gada 22. augustā izsniegtā Krievijas pase. Pieteicēja citastarp iesniegumā lūdza atjaunot procesuālo termiņu iesnieguma par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa iesniegšanai.

Ar pārvaldes Personu statusa kontroles nodaļas 2015. gada 11. septembra lēmumu Nr. 5597 pieteicējai atteikts atjaunot nokavēto procesuālo termiņu iesnieguma par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa iesniegšanai, kā arī pieteicējai atņemts Latvijas nepilsoņa statuss.

Pieteicēja minēto lēmumu apstrīdēja, galvenokārt norādot uz termiņa nokavējuma iemesliem, kas pieteicējas ieskatā ir attaisnojoši.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, pārvaldes priekšnieks ar 2015. gada 27. oktobra lēmumu Nr. 1245 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atstāja negrozītu 2015. gada 11. septembra lēmumu Nr. 5597. Pārsūdzētais lēmums daļā par Latvijas nepilsoņa statusa atņemšanu pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Par /pers. A/1992. gada 25. septembrī ziņas iekļautas Iedzīvotāju reģistrā kā par bijušās PSRS pilsoni, piešķirot personas kodu, savukārt 1998. gada 28. novembrī ziņas par pieteicēju aktualizētas kā par Latvijas nepilsoni.

2013. gada 1. oktobrī pārvaldes Daugavpils nodaļā pieteicējai izdota Latvijas nepilsoņa pase Nr. /numurs/. Pieteicēja ieguvusi Krievijas pilsonību, ko apliecina Krievijas pilsoņa pase 51 Nr. 6026704, kas izdota 2014. gada 22. augustā un derīga līdz 2019. gada 22. augustam.

[2.2] Pārvalde atsaukusies uz likuma ,,Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības" (turpmāk – Nepilsoņu likums) 1. panta pirmo daļu, 5. panta 1. un 2. punktu, kā arī 7. panta pirmās daļas 1. punktu.

Atbilstoši Nepilsoņu likuma 6. panta pirmajai daļai ikvienai personai, kura ieguvusi citas valsts pilsonību (pavalstniecību), ir pienākums atteikties no Latvijas nepilsoņa statusa 30 dienu laikā pēc šādas pilsonības (pavalstniecības) iegūšanas.Saskaņā ar Nepilsoņu likuma 7. panta pirmās daļas 3. punktu Latvijas nepilsoņa statusu atņem, ja persona ieguvusi citas valsts pilsonību, neiesniedzot iesniegumu par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa 30 dienu laikā pēc šādas pilsonības iegūšanas.

[2.3] Tā kā pieteicēja ir ieguvusi Krievijas pilsonību, iesniegumu par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa Nepilsoņu likumā noteiktajā termiņā nebija iesniegusi, kā arī tādēļ, ka procesuālais termiņš iesnieguma par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa iesniegšanai pieteicējai nav atjaunojams, ir pamats atņemt pieteicējai Latvijas nepilsoņa statusu.

[3] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu daļā par Latvijas nepilsoņa statusa atņemšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicēja atsakās no Latvijas nepilsoņa statusa. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Pieteicēja 1978. gadā 12 gadu vecumā kopā ar ģimeni ieradās uz dzīvi Latvijā. Kopš tā laika visa viņas dzīve ir saistīta ar Latviju. Pieteicēja Latvijā pabeidza vidusskolu, apprecējās, viņai piedzima divi dēli. Pieteicēja ir lojāla pret Latviju,

tās tautu, vēsturi, tradīcijām, ir audzinājusi dēlus kā Latvijas patriotus.

Diemžēl pieteicējai grūti padodas valodu apguve, tādēļ viņa nespēja nokārtot eksāmenu Latvijas pilsonības iegūšanai. Nevarot saņemt Latvijas pilsonību, viņa ieguva Krievijas pilsonību, lai gan pieteicējai nav nekāda sakara ar Krieviju, tur nedzīvo pat pieteicējas radi.

[3.2] Pieteicēja neapstrīd, ka saskaņā ar Nepilsoņu likuma 6. panta pirmo daļu viņai bija pienākums atteikties no nepilsoņa statusa 30 dienu laikā pēc Krievijas pilsonības iegūšanas, ko pieteicēja nav ievērojusi. Tomēr termiņa nokavējums ir saistīts ar attaisnojošiem apstākļiem.

[4] Tiesai iesniegtajā paskaidrojumā pārvalde pieteikumu neatzīst, norādot, ka nav nozīmes pieteikumā norādītajiem apstākļiem – tam, ka pieteicēja dzīvo Latvijā un viņai ir divi dēli, abi Latvijas pilsoņi.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 8. aprīļa spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem motīviem.

[5.1] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējai 2014. gada 22. augustā izdota Krievijas pilsoņa pase, kas apliecina, ka pieteicēja ir ieguvusi Krievijas pilsonību.

Nepilsoņu likuma 6. panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienai personai, kura ieguvusi citas valsts pilsonību (pavalstniecību), ir pienākums atteikties no nepilsoņa statusa 30 dienu laikā pēc šādas pilsonības (pavalstniecības) iegūšanas. Savukārt Nepilsoņu likuma 7. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka personai atņem nepilsoņa statusu, ja tā ieguvusi citas valsts pilsonību (pavalstniecību), neiesniedzot iesniegumu par atteikšanos no nepilsoņa statusa 30 dienu laikā pēc šādas pilsonības (pavalstniecības) iegūšanas.

[5.2] Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir nokavējusi Nepilsoņu likuma 6. panta pirmajā daļā paredzēto termiņu, kurā pieteicējai bija pienākums iesniegt iesniegumu par atteikšanos no nepilsoņa statusa. Pieteicējas gadījumā minētais iesniegums bija jāiesniedz līdz 2014. gada 22. septembrim. Pieteicēja minēto iesniegumu iesniedza tikai 2015. gada 21. augustā, proti, nokavējot termiņu par gandrīz vienpadsmit mēnešiem.

Administratīvā rajona tiesa ar 2016. gada 7. janvāra lēmumu, izskatot pieteicējas sūdzību par pārsūdzēto lēmumu daļā par atteikšanos atjaunot procesuālo termiņu iesnieguma par atteikšanos no Latvijas nepilsoņa statusa iesniegšanai, atzina, ka nokavējuma iemesli nav attaisnojoši un pārsūdzēto lēmumu šajā daļā atstāja negrozītu.

Tādējādi ir izpildījušies visi Nepilsoņu likumā noteiktie priekšnoteikumi lēmuma pieņemšanai par Latvijas nepilsoņa statusa atņemšanu, kā arī nav likumiska pamata konstatēt, ka pieteicēja atteikusies no Latvijas nepilsoņa statusa.

[5.3] Pieteicēja norādījusi, ka viņai ir ciešas saites ar Latviju. Novērtējot pieteicējas norādītos apstākļus, tiesa nesaskatīja iespēju uz to pamata atzīt pārsūdzēto lēmumu par nesamērīgu. Ir jāņem vērā, ka pārsūdzētais lēmums ir obligātais administratīvais akts, taču samērīguma apsvērumiem ir nozīme tikai netipiskos gadījumos. Pieteicējas situācija nav netipiska. Pieteicējai bija zināmas tiesiskās sekas, kādas iestāsies, ja viņa, iegūstot citas valsts pilsonību, neatteiksies no Latvijas pilsonības likumā noteiktajā termiņā.

[5.4] Tiesa secināja, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2016. gada 8. aprīļa spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīti pieteikumā minētie argumenti un papildus norādīti šādi apsvērumi.

Tiesas nav sniegusi vērtējumu pieteicējas pieteikumā norādītajiem argumentiem, kas attaisno pieteicējas atteikuma no nepilsoņa statusa iesniegšanas kavējumu.

Lietā esošo faktisko apstākļu kopums liecina, ka ir pamats atzīt pārsūdzēto lēmumu par nesamērīgu.

Patvaļīgs ir tiesas izdarītais secinājums, ka pieteicējai bija zināmas tiesiskās sekas, kādas iestāsies, ja, iegūstot citas valsts pilsonību, viņa neatteiksies no Latvijas pilsonības likumā noteiktajā termiņā, jo pieteicēja nekad nav bijusi Latvijas pilsone.

[7] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304. panta pirmajai daļai izskatīja lietu rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams (sk. šā sprieduma 5. punktu). Līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda.

Pirmās instances tiesa spriedumā (sk. šā sprieduma 5.3 apakšpunkta pēdējais teikums) neprecīzi norādījusi, ka pieteicējai bija zināmas tiesiskās sekas, kādas iestāsies, ja viņa, iegūstot citas valsts pilsonību, neatteiksies no Latvijas pilsonības likumā noteiktajā termiņā. Tajā pašā laikā pirmās instances tiesa pareizi norādījusi, ka pieteicējai ir bijis piešķirts Latvijas nepilsoņa statuss, līdz ar to pieteicēja varēja atteikties nevis no Latvijas pilsonības, bet gan no nepilsoņa statusa.

Tomēr apgabaltiesa atzīst, ka minētā neprecizitāte nav ietekmējusi lietas iznākumu.

[10] Apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nav pamats pārsūdzētā lēmuma atcelšanai daļā par nepilsoņa statusa atņemšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[10.1] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka lietā esošo faktisko apstākļu kopums liecina, ka ir pamats atzīt pārsūdzēto lēmumu par nesamērīgu.

Tiesu praksē atzīts, ka samērīguma apsvērumi pārdomājami arī tad, ja likumdevējs pats izdarījis samērīguma apsvērumus un noteicis obligātu tiesisko seku iestāšanos, tomēr tas izdarāms tikai netipiskos (un tādējādi ārkārtēji retos) gadījumos (sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2015. gada 8. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-769/2015 7. punktu).

Apgabaltiesa atzīst, ka nav pamata pieteicējas gadījumu atzīt par netipisku, kad pārvaldei būtu pamats atkāpties no tiesību normās obligāti paredzēto tiesisko seku īstenošanas. Līdz ar to pieteicējas arguments par pārsūdzētā lēmuma nesamērīgumu atzīstams kā nepamatots, jo pārvaldei bija jāizdod konkrēta satura un tiesiskās sekas noteicošs lēmums, bet samērīguma apsvērumi konkrētajā gadījumā nebija jāizdara.

[10.2] Apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējas argumentam, ka pirmās instances tiesai šajā lietā bija jāsniedz vērtējums par pieteikumā norādītajiem argumentiem, kas attaisno pieteicējas atteikuma no nepilsoņa statusa iesniegšanas kavējumu. Administratīvā rajona tiesa sūdzības lietas ietvaros ir izvērtējusi šos pieteicējas argumentus un ar 2016. gada 7. janvāra lēmumu atzinusi, ka nokavējuma iemesli nav attaisnojoši un pārvaldes pārsūdzēto lēmumu šajā daļā atstāja nogrozītu. Minētais tiesas lēmums ir stājies spēkā, līdz ar to konkrētās lietas ietvaros tas nav pārvērtējams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieka 2015. gada 27. oktobra lēmuma Nr. 1245 atcelšanu daļā par Latvijas nepilsoņa statusa atņemšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicēja atsakās no Latvijas nepilsoņa statusa.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente *(paraksts)* V. Zommere

Tiesnese *(paraksts)* I. Amona

Tiesnese *(paraksts)* K. Kalvāne